

2 Οκτωβρίου 1987

[ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ, ΠΡ., Α. ΛΟΙΖΟΥ, ΜΑΛΛΑΓΟΣ, ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ,
ΣΑΒΒΙΔΗΣ, ΛΩΡΗΣ, ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, ΚΟΥΡΡΗΣ, Δ.Δ.]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 140 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

Μεταξύ,

ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Αιτητή,

v.

ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ,

Καθ' ων η Αίτηση.

(Αναφορά 1/87).

Συνταγματικό Δίκαιο — Βουλή Αντιπροσώπων — Πεδίον εξουσίας της — Κατά πόσο νόμος, που προνοεί ότι οι προϋπολογισμοί ή συμπληρωματικοί προϋπολογισμοί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου θα κατατίθενται στη Βουλή για ψήφιση των δαπανών τους βρίσκεται σ' αντίθεση με τα Άρθρα 51, 54, 58, 61, 80, 81, 116, 122, 138, 167, 168 και 179 του Συντάγματος — Αρνητική απάντηση στο ερώτημα. 5

Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου — Δημιουργήματα νομοθεσίας, που, μεταξύ άλλων, καθορίζει και τον τρόπο και είδος κρατικού ελέγχου πάνω σ' αυτά.

Το ερώτημα σ' αυτή την υπόθεση είναι κατά πόσο ο Περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφισις Προϋπολογισμών) Νόμος του 1987 βρίσκεται σε αντίθεση ή είναι ασύμφωνος με τις διατάξεις των Άρθρων 51, 54, 58, 61, 80, 81, 116, 122, 138, 167, 168 και 179 του Συντάγματος. 10

Σύμφωνα με τον υπό κρίση Νόμο οι προϋπολογισμοί και οι συμπληρωματικοί προϋπολογισμοί των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου θα κατατίθενται στην Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση των περιλαμβανομένων σ' αυτούς δαπανών. 15

Το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάνθηκε: (1) Τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ιδρύονται και λειτουργούν με βάση νομοθεσία, η οποία μπορεί να καθορίζει τον τρόπο και το είδος του Κρατικού ελέγ- 20

χου πάνω σ' αυτά. Η Βουλή δύναται κατα την άσκηση της νομοθετικής της εξουσίας θάσει του Άρθρου 61 να ασκεί δημοσιονομικό έλεγχο επί των Ν.Π.Δ.Δ.

- 5 2) Τα άρθρα 51, 54, 58, 80, 81, 116, 122, 138, 167 και 168 δεν αποκλείουν την άσκηση νομοθετικής εξουσίας αναφορικά με θέματα προϋπολογισμών και συμπληρωματικών προϋπολογισμών και ούτε δημιουργούν πάνω στα θέματα αυτά αποκλειστική αρμοδιότητα της Εκτελεστικής εξουσίας.

- 10 *Γνωμάτευση ότι ο υπό κρίση νόμος δεν βρίσκεται σε αντίθεση με τα Άρθρα 61, 51, 54, 58, 81, 116, 122, 138, 167, 168 και 179 του Συντάγματος.*

Αναφερόμενες αποφάσεις:

Πρόεδρος Δημοκρατίας v. Βουλής Αντιπροσώπων (1985) 3 Α.Α.Δ. 2789.

15 Αναφορά.

- 20 Αναφορά από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας στο Ανώτατο Δικαστήριο για γνωμάτευση κατά πόσο ο περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφισις Προϋπολογισμών) Νόμος του 1987 βρίσκεται σε αντίθεση ή είναι ασύμφωνος με τις διατάξεις των Άρθρων 51, 54, 58, 61, 80, 81, 116, 122, 138, 167, 168 και 179 του Συντάγματος.

Λ. Λουκαΐδης, Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, διά τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Μ. Χριστοφίδης, διά την Βουλή των Αντιπροσώπων.

- 25 *Cur. adv. vult.*

- 30 ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ Πρ. ανέγνωσε την γνωμάτευση του Δικαστηρίου: Στις 10 Ιουνίου 1987 ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας καταχώρησε, δυνάμει του Άρθρου 140 του Συντάγματος, την παρούσα Αναφορά στο Ανώτατο Δικαστήριο για Γνωμάτευση «κατά πόσο ο Περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφισις Προϋπολογισμών) Νόμος του 1987 βρίσκεται σε αντίθεση ή είναι ασύμφωνος με τις διατάξεις των Άρθρων 51, 54, 58, 61, 80, 81, 116, 122, 138, 167, 168 και 179 του Συντάγματος.»

- 35 Ο υπό κρίση Νόμος ψηφίστηκε από την Βουλή των Αντιπροσώπων στις 28 Μαΐου 1987 (το κείμενο του Νόμου επισυνάπτεται).

Στις 29 Μαΐου 1987 η Βουλή των Αντιπροσώπων κοινοποίησε το εν λόγω Νόμο στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ο οποίος, πριν τον εκδώσει σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος, καταχώρησε την παρούσα Αναφορά.

Σύμφωνα με τον υπό κρίση Νόμο οι προϋπολογισμοί και οι συμπληρωματικοί προϋπολογισμοί των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου θα κατατίθενται στην Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση των περιλαμβανομένων εις αυτούς δαπανών. 5

Το Ανώτατο Δικαστήριο στις 29 Ιουλίου 1987 άκουσε, μέσω των συνηγόρων τους, τις απόψεις του Προέδρου της Δημοκρατίας και της Βουλής των Αντιπροσώπων, σύμφωνα με το Άρθρο 140.2 του Συντάγματος. 10

Το Ανώτατο Δικαστήριο ερεύνησε το θέμα που τέθηκε υπό την κρίση του και η ομόφωνη Γνωμάτευσή του είναι η ακόλουθη: 15

1. Τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ιδρύονται και λειτουργούν δυνάμει νομοθεσίας, η οποία καθορίζει, μεταξύ άλλων, το είδος και τον τρόπο ελέγχου των από το Κράτος. 20

2. Η Βουλή των Αντιπροσώπων, ως όργανο του Κράτους, κατά την άσκηση της νομοθετικής εξουσίας της, δυνάμει του Άρθρου 61 του Συντάγματος, δύναται να ασκεί δημοσιονομικό έλεγχο επί των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου. 25

3. Όπως αναπόφευκτα προκύπτει από το σκεπτικό της με ημερομηνία 7 Νοεμβρίου 1985 ομόφωνης Γνωμάτευσης του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αναφορά 7/85* η Βουλή των Αντιπροσώπων κατά την άσκηση της νομοθετικής εξουσίας της δυνάμει του Άρθρου 61 του Συντάγματος δύναται να εγκρίνει και να τροποποιεί προϋπολογισμούς και συμπληρωματικούς προϋπολογισμούς. 30

4. Ως εκ τούτου ο υπό κρίση Νόμος, ο οποίος προβλέπει για δημοσιονομικό έλεγχο των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου από την Βουλή των Αντιπροσώπων κατά την άσκηση της νομοθετικής εξουσίας της, με την ψήφιση των δαπανών που περιλαμβάνονται στους προϋπολογισμούς και συμπληρωματικούς προϋπολογισμούς των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, δεν ευρίσκεται σε αντίθεση 35

* 16ε (1987) 3 Α.Α.Δ. 2789.

και ούτε είναι ασύμφωνος προς το Άρθρο 61 του Συντάγματος.

5 5. Επίσης ο εν λόγω Νόμος δεν ευρίσκεται σε αντίθεση και ούτε είναι ασύμφωνος προς τα Άρθρα 51, 54, 58, 80, 81, 116, 122, 138, 167 και 168 του Συντάγματος γιατί τα Άρθρα αυτά δεν αποκλείουν την άσκηση της νομοθετικής εξουσίας της Βουλής των Αντιπροσώπων αναφορικά με θέματα προϋπολογισμών και συμπληρωματικών προϋπολογισμών και ούτε δημιουργούν αποκλειστική αρμοδιότητα της Εκτελεστικής Εξουσίας εν σχέσει με αυτούς.

10 6. Εφόσον δεν ευρίσκεται σε αντίθεση ούτε είναι ασύμφωνος με τα Άρθρα 51, 54, 58, 61, 80, 81, 116, 122, 138, 167 και 168 του Συντάγματος ο υπό κρίση Νόμος δεν είναι αντισυνταγματικός ως αντίθετος ή ασύμφωνος προς το Άρθρο 179 του Συντάγματος.

7. Καταλήγοντας το Ανώτατο Δικαστήριο παρατηρεί ότι το επιθυμητό της θεσπίσεως του εν λόγω Νόμου δεν υπόκειται στον έλεγχο του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

20 Η παρούσα Γνωμάτευση κοινοποιείται, σύμφωνα με το Άρθρο 140.2 του Συντάγματος, στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Γνωμάτευση ως ανωτέρω.

25 **ΝΟΜΟΣ ΠΡΟΝΟΩΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΨΗΦΙΣΕΩΣ
ΤΩΝ ΕΤΗΣΙΩΝ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΤΩΝ
ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ
ΔΙΚΑΙΟΥ ΥΠΟ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ**

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:-

30 **Συνοπτικός
Τίτλος** 1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφισις Προϋπολογισμών) Νόμος του 1987.

35 **Ερμηνεία** 2. Εν τω παρόντι Νόμω, εκτός εάν εκ του κειμένου προκύπτει διάφορος έννοια-

«νομικόν πρόσωπον δημοσίου δικαίου» σημαίνει «παν νομικόν πρόσωπον

δημοσίου δικαίου ή οιονδήποτε έτερον οργανισμόν δημοσίου δικαίου ιδρυθέντα ή ιδρυόμενον προς το δημόσιον συμφέρον υπό νόμου και περιλαμβάνει την Αρχήν Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, το Ραδιοφωνικόν Ίδρυμα Κύπρου, την Αρχήν Ηλεκτρισμού Κύπρου, τον Κυπριακόν Οργανισμόν Τουρισμού και τον Κυπριακόν Οργανισμόν Αθλητισμού.».

Ψήφισις του ετησίου προϋπολογισμού των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου υπό της Βουλής των Αντιπροσώπων

3.(1) Παρά τας διατάξεις οιοιδήποτε ετέρου Νόμου και οσάκις δεν διαλαμβάνηται εις αυτόν ειδική πρόνοια περί ψηφίσεως του ετησίου προϋπολογισμού δαπανών εκάστου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου υπό της Βουλής των Αντιπροσώπων, οι προϋπολογισμοί ούτοι εν σχέσει προς έκαστον οικονομικόν έτος καθώς επίσης πας έτερος συμπληρωματικός προϋπολογισμός τούτων κατατίθενται εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων δια ψήφισιν των περιλαμβανομένων εις τούτους δαπανών.

(2) Έκαστος προϋπολογισμός του οικείου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου και πας συμπληρωματικός προϋπολογισμός καταρτίζονται και κατατίθενται εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων δια ψήφισιν καθ' ον τρόπον και καθ' ην διαδικασίαν κατατίθεται ο Κρατικός Προϋπολογισμός ή οι συμπληρωματικοί τούτου προϋπολογισμοί τηρουμένων των αναλογιών.

Έναρξις ισχύος του παρόντος Νόμου

4. Ο παρών Νόμος εφαρμόζεται αναφορικώς προς τους προϋπολογισμούς των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου εν σχέσει προς το επόμενον της ημερομηνίας δημοσιεύσεως του παρόντος Νόμου οικονομικόν έτος και μετέπειτα.

1987 October 2

(TRIANTAFYLLOIDES P. A LOIZOU MALACHTOS, DEMETRIADES SAVVIDES
LORIS STYLIANIDES KOURRIS JJ)

THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC,

Applicant,

v

THE HOUSE OF REPRESENTATIVES,

Respondent

(Reference No 1/87)

5 *Constitutional Law — House of Representatives — Ambit of its powers — Whether a law providing that the budgets and supplementary budgets of Public Corporations should be introduced to the House for voting of the expenditure included in them is repugnant to or inconsistent with Articles 51, 54, 58, 61, 80, 81, 116, 122, 138, 167, 168 and 179 of the Constitution — Question answered in the negative*

Public Corporations — They are created by law, which may provide for the manner and nature of State control over them

10 The question in this case is whether the Public Corporate Bodies (Voting of Budgets) Law, 1987, is repugnant to, or inconsistent with, the provisions of Articles 51, 54, 58, 61, 80, 81, 116, 122, 138, 167, 168 and 179 of the Constitution

15 In accordance with the said Law the budgets and supplementary budgets of the Public Corporate Bodies should be introduced to the House of Representatives for the voting of the expenditures included in them

Held, (1) Public Corporate Bodies are created and function by virtue of legislation which defines, amongst others, the nature and manner of the control of the State over them

20 The House of Representatives, in the exercise of its legislative power, under Article 61 of the Constitution, may exercise financial control on Public Corporate Bodies

---

* Note This is an English translation of the judgment appearing at pp 1362-1366 ante

Pres. of Republic v. House of R'tives (1987)

(2) Articles 51, 54, 58, 80, 81, 116, 122, 138, 167 and 168 of the Constitution do not exclude the exercise of the legislative power of the House of Representatives in respect of matters of budgets and supplementary budgets nor do they create exclusive competence of the Executive Power in relation to them. 5

Opinion accordingly

Cases referred to

President of the Republic v House of Representatives (1985) 3 C L R 2789

Reference. 10

Reference by the President of the Republic for the opinion of the Supreme Court whether the provisions of the Public Corporate Bodies (Voting of Budgets) Law, 1987 are repugnant to or inconsistent with the provisions of Articles 51, 54, 58, 61, 80, 81, 116, 122, 138, 167, 168 and 179 of the Constitution. 15

L. Loucaides, Deputy Attorney-General of the Republic, for the President of the Republic.

M. Christophides, for the House of Representatives.

Cur. adv. vult.

TRIANAFYLLIDES P. read the following opinion of the Court: On 10 June 1987 the President of the Republic referred, under Article 140 of the Constitution, to the Supreme Court for its Opinion the question of whether the Public Corporate Bodies (Voting of Budgets) Law, 1987, is repugnant to, or inconsistent with, the provisions of Article 51, 54, 58, 61, 80, 81, 116, 122, 138, 167, 168 and 179 of the Constitution. 20 25

The said Law was enacted by the House of Representatives on 28 May 1987 (the text of the Law is attached hereto).

On 29 May 1987 the House of Representatives notified the said Law to the President of the Republic, who before promulgating the Law under Article 52 of the Constitution, filed the present Reference. 30

In accordance with the said Law, the budgets and supplementary budgets of the Public Corporate Bodies will be introduced to the House of Representatives for the voting of the expenditures included in them. 35

The Supreme Court, on 29 July 1987, heard, through their counsel, arguments on behalf of the President of the Republic and

the House of Representatives, in accordance with Article 140.2 of the Constitution.

The Supreme Court considered the matter referred to it and its unanimous Opinion is the following:

- 5 1. Public Corporate Bodies are created and function by virtue of legislation which defines, amongst others, the nature and manner of the control of the State over them.
2. The House of Representatives, in the exercise of its legislative power, under Article 61 of the constitution, may exercise financial control on Public Corporate Bodies.
10
3. As it is to be inevitably inferred from the reasoning of the unanimous Opinion of the Supreme Court in Reference 7/85, dated 7 November 1985*, the House of Representatives in the exercise of its legislative power, under Article 61 of the
15 Constitution, may approve and amend budgets and supplementary budgets.
4. Consequently the said Law, which provides about financial control over Public Corporate Bodies by the House of Representatives in the exercise of its legislative power, by the voting
20 of the expenditures included in the budgets and supplementary budgets of Public Corporate Bodies, is not repugnant to, or inconsistent with, Article 61 of the Constitution.
5. Also the said Law is not repugnant to, or, inconsistent with, Articles 51, 54, 58, 80, 81, 116, 122, 138, 167 and 168 of the
25 Constitution because these Articles do not exclude the exercise of the legislative power of the House of Representatives in respect of matters of budgets and supplementary budgets nor do they create exclusive competence of the Executive Power in relation to them.
6. As it is not repugnant to, or, inconsistent with, Articles 51, 54,
30 58, 61, 80, 81, 116, 122, 138, 167 and 168 of the Constitution the said Law is not unconstitutional as repugnant to, or, inconsistent with, Article 179 of the Constitution.
7. In concluding the Supreme Court observes that the desirability of the enactment of the Law in question is not subject
35 to the control of the Supreme Court.

---

* (1985) 3 C.L.R. 2789.

The present Opinion is notified in accordance with Article 140.2 of the Constitution, to the President of the Republic and the House of Representatives.

Opinion as above.

A LAW PROVIDING FOR THE VOTING OF THE ANNUAL BUDGETS OF PUBLIC CORPORATE BODIES BY THE HOUSE OF REPRESENTATIVES.

The House of Representative votes as follows:

Short
Title

1. This Law shall be referred to as the Public Corporate Bodies (Voting of Budgets) Law 1987.

Interp-
retation

2. In this law, unless the context otherwise requires - «Public Corporate Body» means any public corporate body or other organisation of public law established or to be established in the public interest by law and includes the Cyprus Telecommunications Authority, the Cyprus Broadcasting Corporation, the Electricity Authority of Cyprus, the Cyprus Tourism Organization.

Voting of
annual
budgets
of the
public
corporate
bodies by
the House
of Repre-
sentatives

3(1) Notwithstanding the provisions of any other law and where there is not included therein any special provision for the voting of the annual budget of expenditure of each public corporate body, the aforesaid budget in respect of each financial year as well as any other supplementary budget shall be introduced to the House of Representatives for voting of the expenses included therein.

(2) Each budget of the respective public corporate body and each supplementary budget are made and introduced to the House of Representatives for voting in the same manner and procedure mutatis mutandis applicable to the budget of the Republic or the supplementary budgets of the Republic.

Commen-
cement of
operation
of this Law

4. This law shall be applicable in respect of the budgets of public corporate bodies relating to the financial year which follows the year when this law shall have been published.